

Таким чином, результатом успішної децентралізації має стати побудова розвинутої, сильної демократичної держави із самодостатнім місцевим самоврядуванням, здатним ефективно вирішувати місцеві проблеми та якнайкраще забезпечити населення широким спектром публічних послуг.

Список використаних джерел

1. Децентралізація дає економічне зростання громад і регіонів. В кінцевому результаті виграє кожен громадянин. URL : <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/1964>
2. Імплементация зарубіжного досвіду реформування державного управління в сучасних умовах. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02\(37\)/5.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02(37)/5.pdf)
3. Децентралізація як інструмент модернізації публічного управління. URL: http://www.pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2018/16.pdf

---

Вареник Є., здобувачка вищої освіти 3 курсу, група ПУА-181
Науковий керівник: **Шестаковська Т. Л.**, д.держ. упр., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Конституція України визнає життя й здоров'я громадян найвищою соціальною цінністю та проголошує державу гарантом забезпечення та утвердження прав і свобод людини. Проте існуюча тенденція погіршення стану медичної системи в країні створює дедалі більші проблеми для подальшої реалізації задекларованого права людини на отримання медичної допомоги в нашій державі.

Експерти вбачають причину в недостатньому фінансуванні медичної галузі, у недосконалості законодавства та застарілій моделі медичної освіти. Медицина країни потерпає від непослідовної соціально-економічної політики та нерівних умов для ведення медичної практики різними суб'єктами господарювання. І хоча законодавство України і передбачає забезпечення цієї галузі бюджетними видатками в розмірі не менше ніж 10 % від обсягу національного прибутку, та за 11 років існування відповідного Закону жодного разу цю норму не було реалізовано. На фінансування медицини в Україні виділяється тільки 3 % ВВП країни [1]. Тобто на сьогодні державний бюджет забезпечує українську медицину тільки половиною необхідного мінімуму, іншу половину фактично доплачують громадяни з власної кишені, купуючи необхідні ліки, сплачуючи за медичні послуги та обстеження. Нині маємо всі переваги й недоліки ринкової економіки, проте медична галузь в Україні все ще функціонує за успадкованим з радянських часів залишковим принципом розподілу фінансування. Подібний стан справ не задовольняє ні лікарів, ні пацієнтів, ні громадськість у цілому. У країні вкотре назріла гостра необхідність у реформуванні існуючої системи охорони здоров'я. За результатами соціологічного опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології, найбільш очікувана реформа для українців – це реформа вітчизняної медицини. 43,6 % поставили її на перше місце.

Проект Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я України на період 2015–2025 рр., з яким можна ознайомитися на сайті Міністерства охорони здоров'я, готувався протягом трьох місяців спеціалізованою експертною групою, до складу якої увійшли також іноземні експерти. Документ визначає зміст, бачення, принципи, пріоритети, завдання та основні заходи для вітчизняної галузі охорони здоров'я на наступні 10 років [2].

На меті є визначення напрямів і механізмів формування нової системи охорони здоров'я, реалізація яких сприятиме збереженню та зміцненню системи громадського здоров'я, пріоритетності профілактичного напрямку діяльності сфери охорони здоров'я, зниження показників захворюваності, інвалідності та смертності населення, підвищення якості та ефективності надання медичної допомоги, запровадженню ефективних організаційно-правових та фінансово-економічних механізмів, підвищенню соціальної справедливості й захисту прав громадян на охорону здоров'я.

Розпочаті на початку грудня минулого року громадські обговорення та розгляд цього проекту в професійних колах триватимуть до лютого року поточного. Наступним кроком має стати оперативна розробка плану дій з його реалізації.

26 грудня 2014 р. на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я під головуванням керівника комітету О. Богомолець відбулася презентація цього проекту народним депутатам. Загалом документ охоплює шість напрямів реформування:

- надання медичних послуг;
- фінансування галузі;
- управління;
- людські ресурси;
- інформатизація галузі;
- використання технологій, товарів та ліків.

Аналізуючи ситуацію, що склалася, учасники засідання констатували: Українська держава посідає останнє місце за кількістю грошей, які витрачає держава з бюджету на кожного пацієнта в рік – 149 дол [3]. Наприклад, у Німеччині в чотири рази менше лікарень, ніж в Україні, а витрати на кожного пацієнта у 20 разів вищі. У лікувальних закладах країни кількість ліжок сьогодні вдвічі перевищує європейські нормативи. Через застарілі технології тривалість стаціонарного лікування в нашій країні на 50 % довша, порівняно з країнами ЄС. Тож трансформація фінансування вітчизняної медицини в умовах ринкової економіки просто необхідна, щоб зробити систему охорони здоров'я ефективною, а медичні послуги – якісними.

Згідно з проектом стратегії, реформ має зазнати сама структура Міністерства охорони здоров'я, позбавившись більшості не властивих їй функцій. Також планується суттєве зниження вартості базового переліку лікарських засобів, які необхідні для підтримки здоров'я українців. На цінову політику позитивно вплине впровадження електронних торгів для іноземних фармвиробників та можливість визнання ліків, які вже пройшли реєстрацію в ЄС, США, Канаді, Японії та інших країнах із суворою регуляторною системою. Адже їх реєстрація в середині країни є далеко не безкоштовною, що і позначається на кінцевій вартості препаратів. Разом з тим планується зменшити кількість дозволів для початку фармацевтичного бізнесу.

У проекті документа передбачено, що Міністерство охорони здоров'я займатиметься моніторингом, аналізом та управлінням системою охорони здоров'я, розробкою стратегій, здійснюватиме опосередкований нагляд за дотриманням законодавства через участь в керуванні незалежними агенціями. Крім того, МОЗ та обласним управлінням охорони здоров'я рекомендовано провести реструктуризацію з метою подальшої злагодженої взаємодії з іншими міністерствами. Планується, що Державну санітарно-епідеміологічну службу України та ряд інших служб замінить Система громадського здоров'я. А новостворений Національний центр контролю за захворюваннями та громадського здоров'я об'єднає в собі заклади, що виконують ключові функції у сфері громадського здоров'я з метою покращення стратегічного планування та реалізації нової політики.

Отже, попереду на країну чекає болючий процес одужання вітчизняної системи охорони здоров'я. І, враховуючи, що глобальною проблемою в Україні й надалі залишається відсутність єдиної політичної волі та бачення вектору розвитку нашої держави як органами центральної законодавчої і виконавчої влади, так і органами місцевого самоврядування (що унеможливує ефективне здійснення будь-якої реформи в державі), а сама підготовка до здійснення викладених у стратегії реформувань є надзвичайно трудомісткою, наразі стає зрозумілим: для позитивних зрушень нам будуть потрібні час і терпіння.

Список використаних джерел

1. Дзеркало тижня. Україна. URL: (http://dt.ua/ECONOMICS/ukrayinci-nazvalipershochergovi-reformi-doslidzhennya-160271_.html) (дата звернення 15.03.2021).
2. Газета Верховної Ради України «Голос України». URL: <http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=369892>
3. Персональний сайт Ольги Богомолець. URL: <http://www.bogomolets.com/ua/news/893-v-komiteti-okhoroni-zdorov-ya-prezentuvali-natsionalnu-strategiyu-reformuvannya-medichnoji-galuzi>

Венгер І. В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Науковий керівник: **Шестаковська Т. Л.**, д. держ. упр., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Об'єктивізація інноваційних процесів у системі охорони здоров'я полягає в розробці та впровадженні на їхній основі інноваційних проектів з відповідними етапами реалізації та визначенням інструментів державного регулювання. Шляхи державного регулювання інноваційних процесів у системі охорони здоров'я повинні бути такими: визначення пріоритетів і формування державних програм розвитку охорони здоров'я; створення оновленої правової бази функціонування системи охорони здоров'я в нових умовах; створення сприятливого інвестиційного клімату для функціонування системи охорони здоров'я; сприяння розвитку інноваційної інфраструктури, створення системи громадського моніторингу інноваційних перетворень щодо охорони здоров'я тощо. Інноваційні процеси, які потрібно регулювати, мають істотно впливати на розвиток, тобто на якісні зміни в системі охорони здоров'я.

Державне регулювання інноваційних процесів у системі охорони здоров'я повинно бути проблемно орієнтованим, тому щорічно необхідно визначати основні проблеми галузі охорони здоров'я та першочергові шляхи з їхнього подолання й відповідно до цього вносити зміни до державних програм економічного і соціального розвитку на відповідний період.

Сучасна концепція управління проектами оснований на цілеспрямованій зміні вихідного стану системи, пов'язаній з витратою часу і засобів. Процес таких змін, здійснюваних за задалегідь розробленими правилами в рамках бюджету і часових обмежень, саме і є визнаною в усіх розвинутих країнах методологією управління проектами.

Інноваційним визнається проект, яким передбачено розроблення, виробництво і реалізацію інноваційного продукту, що є результатом виконання інноваційного проекту.